

ЛІНГВОКОМУНІКАТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО НАУКОВОГО ДИСКУРСУ

Петровська О. С.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Баранова С. В.

Дискурсивні студії є актуальним напрямком дослідження сучасної лінгвістики. Дискурс є об'єктом розвідок прагма- та психолінгвістики, лінгвостилістики. Існують також структурно-лінгвістичний, лінгвокультурний та когнітивно-семантичний підходи до його вивчення [1, 128].

Науковий (академічний) дискурс – вербалізований в тексті тип дискурсивної діяльності за сферою комунікації, мовленнєва взаємодія представників відповідної соціальної групи/ інституту з метою реалізації статусно-рольових можливостей у заданих цим соціальним інститутом межах, складова власне професійної зони професійного дискурсу.

Як структурна складова власне професійної зони фахового дискурсу, науковий дискурс характеризується креативністю, істинністю та професійною цінністю. Йому притаманні інші ознаки професійного дискурсу, як от: професійна спрямованість, антропоцентризм, мультидисциплінарність, непропорційність розвитку окремих його частин, діалогічність, селективність, замкненість, нециклічність, дидактизм, динамізм, мовна нормативність, стилістична розшарованість [2, 161].

Сучасний англomовний дискурс має низку лінгвокомунікативних особливостей. Основною стилістичною рисою англomовного наукового дискурсу є точний і чіткий виклад матеріалу. Головний упор у ньому робиться на логічній, а не на емоційно-почуттєвій стороні викладеного. Основний принцип наукової мови – точність і ясність викладу думки. Англomовний науковий дискурс насичений спеціальною термінологією, характерною для даної галузі знань. У ньому зустрічаються інфінітивні та герундіальні звороти, а також інші книжні конструкції. Наприклад: *None of this is to deny that the emergence of a global language can influence the structure of other languages.*

В англomовному науковому дискурсі можуть використовуватися емоційно-експресивні засоби. Емоційно-експресивна номінація є невід'ємною складовою наукового дискурсу в цілому та писемного англomовного дискурсу зокрема і є культурно специфічним феноменом. Інтенсифікатори та інші засоби емпізи виконують важливу функцію привернення уваги адресата до найважливіших фрагментів тексту. Емоційно-експресивна номінація досягається через використання цілої низки мовних засобів – емпітичних займенників, синтаксичних зворотів та конструкцій, спеціальних випадків інвертованого порядку слів, емпітичних лексичних одиниць. Наприклад: *It is also worth reiterating that the type of interaction as well as the quantity is important.*

В англomовних наукових текстах вживаються метафора, аналогія, персоніфікація. Ці стилістичні засоби надають серйозній науковій прозі експресивності та сприяють зацікавленості адресата. Наприклад: *Chapter 5 is the heart of the book.*

Приверненню уваги адресата сприяє й використання засобів вираження персоніфікації, яка стосується анімації неістот. Персоніфікація – важлива частина наукового дискурсу, що вербально репрезентує складні ментальні операції. В англomовному науковому дискурсі наявне використання засобів вираження персоніфікації, яка стосується анімації неістот, сприяє приверненню уваги адресата. Наприклад: *Communications, computing, networking, and entertainment are weaving an ever tighter fabric.*

Приверненню уваги до стрижневих моментів тексту сприяють й оказіоналізми, у тому числі й аббревіатури: *The four C's for the future of education are: Community, Collaboration, Curriculum, and Creativity.*

Англomовному науковому дискурсу притаманне вживання цілої низки етикетних стереотипів привернення уваги, що використовуються для організації дискурсу, виділення основної та другорядної інформації та уточнення [3, 283]:

1. Функція організації дискурсу: *firstly, first of all, we are going to talk about.*
2. Функція виділення основної та другорядної інформації: *note (that), it's worth noting, the most important...*
3. Функція уточнення: *that is, to clarify, to be more exact.*

Отже, англomовний науковий дискурс насичений спеціальною термінологією, характерною для даної галузі знань. У ньому зустрічаються інфінітивні та герундіальні звороти, а також інші книжні конструкції. У писемному англomовному науковому дискурсі емоційно-експресивна складова реалізується шляхом вживання низки експресивних мовних засобів. Засоби емпізи виконують функцію атракції уваги адресата до найважливіших моментів тексту.

1. Ільченко О. М. Етикет англomовного наукового дискурсу: Монографія / О. М. Ільченко. – К.: ІВЦ "Політехніка", 2002. – 288 с.
2. Макаров М. Л. Основы теории дискурса / М. Л. Макаров. – М.: Гнозис, 2003. – 273 с.
3. Фролова І. Є. Стратегія конфронтації в англomовному дискурсі: Монографія / І. Є. Фролова. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2009. – 344 с.